СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
ЗП(ПТ)О«Коростишівський
професійний коледж»
(протокол № 7 від 28.10.2024)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ЗП(ПТ)О
«Коростишівський
професійний коледж»
28.10.2024 № 243

ПОЛОЖЕННЯ
про антибулінгову політику
ЗП(ПТ)О “Коростишівський професійний коледж»

Вступ

Відповідно Закону України «Про освіту», Конвенції ООН про права дитини, Закону України «Про охорону дитинства», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 26.12.2019 в ЗП(ПТ)О “Коростишівський професійний коледж» було розроблено антибулінгову політику, яка регулює стосунки між усіма учасниками освітнього процесу щодо питання захисту здобувачів освіти від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників закладу освіти). Антибулінгова політика закладу спирається на положення Статуту ЗП(ПТ)О «Коростишівський професійний коледж», правил поведінки та відповідає чинному законодавству (стаття 173-4 кодексу України про адміністративні правопорушення.

Мета антибулінгової політики:

- створення в закладі освіти безпечного освітнього середовища;
- визначення та реалізація необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;
- визначення та реалізацію необхідних заходів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення .

Завдання антибулінгової політики

1. Вивчити умови в закладі для створення безпечного освітнього середовища, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу.
2. Визначити стан, причини і передумови поширення булінгу (цькування) в ліцеї.
3. Підвищити рівень поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування).
4. Формувати вміння асертивної поведінки та усвідомлення булінгу, (цькування) як порушення прав людини.
5. Формувати в учасників освітнього процесу нетерпиме ставлення до насильницьких моделей поведінки.
6. Скласти доступний алгоритм реагування та протидії булінгу.
7. Сформулювати конкретні рекомендації здобувачам освіти, педагогічним працівникам, адміністрації коледжу, батькам щодо організації безпечного середовища в закладі освіти.

Пріоритети та цілі антибулінгової політики

- взаєморозуміння;
- взаємоповага;
- дружня атмосфера;

- верховенство права;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя;
- мир;
- єдина країна.

Принципи антибулінгової політики:

- недискримінація за будь-якими ознаками;

- ненасильницька поведінка в міжособистісних стосунках;

- партнерство та підтримка між педагогічним колективом коледжу і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;

- особистісно-орієнтований підхід до кожного здобувача освіти;

- розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;

- гендерна рівність;

- демократичність в прийнятті рішень.

Розділ І

Поняття «булінгу» та його ознаки

До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

1) систематичність (повторюваність) діяння;

2) наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

3) дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

- інші правопорушення насильницького характеру.

Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

Потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування); Спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування).

Суб'єктами реагування у разі випадку булінгу (цькування) в закладі є:

- служба у справах дітей;

- органи місцевого самоврядування;

- керівник відповідальна особа (заступник директора з виховної роботи) та інші працівники закладу освіти;

- територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладі діють в межах повноважень, передбачених законодавством та нормативно-правовими документами.

Педагогічні та інші працівники закладу освіти у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;

- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

- повідомити керівника закладу освіти та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

Розділ ІІ

Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в закладі

Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу в закладі освіти є постійним системним процесом, спрямованим на досягнення мети та завдань антибулінгової політики.

Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в закладі освіти відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти (далі - План) (Додаток 1).

Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує керівник закладу освіти в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього

середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в закладі освіти.

Заплановані заходи повинні:

- спрямовуються на задоволення потреб окремого закладу освіти у створенні безпечного освітнього середовища;
- мати вимірювані показники ефективності;
- залучають до їх виконання всіх учасників освітнього процесу.

До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти, належать заходи щодо організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо); організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу; контролю за використанням засобів електронних комунікацій неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу; розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;
- здатності попереджувати та розв’язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
- відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов’язків, пов’язаних з участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;
- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв’язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;
- створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Розділ ІІІ

Моніторинг реалізації антибулінгової політики

1. Керівник закладу освіти призначає відповідальну особу за реалізацію антибулінгової політики та здійснення моніторингу реалізації антибулінгової політики.

2. Відповідальна особа відповідає за реалізацією антибулінгової політики в закладі, реагування на будь-які сигнали щодо її порушення, внесення пропозицій щодо змін до антибулінгової політики, доведення результатів моніторингу та реалізації антибулінгової політики до всіх учасників освітнього процесу.

3. Загальний моніторинг рівня реалізації антибулінгової політики (використовується метод анкетування, опитування тощо) проводиться двічі на рік.

4. Під час проведення загального моніторингу працівники закладу освіти можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до антибулінгової політики та повідомляти про порушення її вимог на території закладі освіти.

5. На основі результатів анкет працівників закладу освіти відповідальна особа готує звіт та передає його керівнику закладу освіти.

6. Враховуючи результати моніторингу, керівник закладу освіти та відповідальна особа вносять необхідні зміни до антибулінгової політики та ознайомлюють з ними учасників освітнього процесу.

Функціональні обов'язки відповідальної особи за реалізацію та здійснення моніторингу реалізації антибулінгової політики

1. Отримує повідомлення про ризики для здобувачів освіти, випадки булінгу (цькування) і реєструє заяви в окремому журналі.

2. Двічі на рік проводить загальний моніторинг рівня реалізації антибулінгової політики учасниками освітнього процесу, надає пропозиції щодо внесення можливих змін в антибулінгову політику закладу.

3. Готує звіт за результатами анкет працівників закладу та подає його керівнику закладу освіти.

4. Розробляє методичні рекомендації для педагогічних працівників щодо створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.

5. Проводить роз'яснювальну роботу з батькам, здобувачами освіти щодо положень антибулінгової політики, надає інформацію про зміни.

6. Інформує (у разі потреби) компетентні установи (поліцію, соціальні служби) про випадки порушення безпеки здобувачів освіти (ризики, загрози, насильство).

Напрями реалізації та показники виконання вимог антибулінгової політики

1. У закладі освіти запроваджено антибулінгову політику, яка містить мету, завдання, цілі та принципи.

2. Порядок надання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) (Додаток 2), де зазначено етапи діяльності в разі, коли здобувач/здобувачка стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладі освіти;

3. Правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про здобувачів освіти;

4. Правила захисту зображень здобувачів освіти, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;

5. Правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній.

6. Принципи безпечних відносин між працівниками в закладі освіти та здобувачами освіти, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні із здобувачами освіти.

Заклад освіти проводить навчання педпрацівників з питань захисту здобувачів освіти від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях

1. Усі працівники закладу освіти ознайомлені з антибулінговою політикою.

2. Усі працівники закладу освіти знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти здобувачів освіти, а також правові аспекти захисту здобувачів освіти (обов'язковість втручання для залучення працівників правоохоронних органів).

3. У закладі розроблені Методичні рекомендації для педагогічних працівників щодо створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації (Додаток 10).

Заклад освіти проводить просвітницьку роботу з батьками з питань реагування на випадки булінгу

На вебсайті закладу освіти є вся необхідна інформація для батьків:

- План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) на навчальний рік.
- Порядок надання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) (Додаток 2).
- Форма заяви про випадки булінгу (цькування) (Додаток 3).
- Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (Додаток 4).
- Телефони довіри щодо булінгу (цькування) та з питань запобігання насильству (Додаток 11).
- Пам'ятка для батьків «Як припинити третирування дитини у закладі освіти та допомогти їй (Додаток 9)

У закладі освіти здобувачів освіти навчають, які права вони мають і як вони можуть захистити себе від насильства

1. У коледжі організовано проведення тренінгових занять для здобувачів освіти з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань (в т.ч. в онлайн режимі).

2. Здобувачі освіти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках булінгу (цькування), насильства і зловживань.

3. У закладі розроблено Рекомендації здобувачам освіти щодо уникнення булінгу (Додаток 7), Пам'ятку для жертви булінгу (цькування) (Додаток 8).

4. У закладі освіти є навчальні матеріали для здобувачів освіти (електронні книги, брошури, листівки) з питань прав дитини, захисту від булінгу (цькування), ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки в мережі Інтернет.

5. Здобувачі освіти отримують допомогу в складних ситуаціях. На інформаційних стендах та сайті закладу освіти для учнів розміщена така інформація:

- Права та обов'язки здобувачів освіти (Додаток 5) ;
- Правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти (Додаток 6)
- Телефони довіри для дітей і молоді (Додаток 11).

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Антибулінгова політика ЗП(ПТ)О "Коростишівський професійний коледж" заслуховується на засіданнях педагогічної ради та затверджується директором закладу.

2. Зміни в антибулінгову політику ЗП(ПТ)О "Коростишівського професійного коледжу" вносяться один раз на рік.

3. Питання про реалізацію антибулінгової політики два рази на рік заслуховуються на засіданні педагогічної ради.